

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **O. K.**, státní příslušnost Ukrajina
zastoupeného advokátem Mgr. Bc. Martinem Kotrbáčkem
sídlem Kobližná 47/19, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2023, čj. OAM-22213-17/ZR-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce je cizinec, státní příslušník Ukrajiny, který měl na území České republiky povolen trvalý pobyt. V České republice bydlí se svou manželkou a dvěma dětmi. V době rozhodování žalovaného však vykonával žalobce trest odnětí svobody.
- 2. Žalobce byl totiž rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 11. 10. 2022, čj. 1 T 73/2022 (dále jen „trestní rozsudek“) odsouzen za úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu

odnětí svobody v délce tří let. Žalobcova trestná činnost spočívala ve vydírání několika osob, aby mu platili tzv. výpalné za jejich ochranu. Podle trestního rozsudku tuto trestnou činnost páchal od roku 2006 do roku 2021.

3. Na základě toho žalovaný zahájil řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu a rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „napadené rozhodnutí“) zrušil žalobcův trvalý pobyt a stanovil mu šedesátidenní lhůtu k vycestování z území České republiky. Lhůta má žalobci začít běžet od právní moci napadeného rozhodnutí nebo od propuštění z výkonu trestu, v němž se nyní nachází. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 4. 5. 2023.

II. Argumentace žalobce

4. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, jelikož nepřiměřeně zasáhne do jeho osobního a rodinného života. Navíc výrok II napadeného rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky není vykonatelný.
5. Žalovaný měl v první řadě zohlednit, že tříletý trest odnětí svobody je na spodní hranici ustanovení o zrušení trvalého pobytu. Žalobce má na území České republiky pevný vztah se svou rodinou. Jeho dcera byla přijata na dvě střední školy, jeho manželka tu je dlouhodobě zaměstnána na pozici zubní instrumentářky a jeho zletilý syn má práci a je občanem České republiky. Rodina s ním udržuje pravidelný kontakt i ve výkonu trestu. K nemovitosti, ve které všichni pobývají, má žalobce s manželkou společný závazek (hypotéku) vůči bance. Podle žalobce tak žalovaný dostatečně nezhodnotil povahu a pevnost rodinných vazeb, které tu žalobce má. Celá rodina pocítuje nejistotu a situace neblaze doléhá na žalobcovu nezletilou dceru. Žalobce se nedomnívá, že by byl zásah přiměřený závažnosti jeho trestního jednání. Doposud žil na území České republiky bezúhonně a vedl se svou rodinou pořádný život. Žalobce se trestné činnosti nedopouštěl opakovaně (jak tvrdí žalovaný), ale byl odsouzen jen jednou.
6. Vedle toho je žalobce státním příslušníkem Ukrajiny, která byla napadena Ruskou federací. Proto nemůže opustit území České republiky a bude mít nárok na obdržení víza za účelem strpění [dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Prakticky dojde jen k tomu, že tu bude mít žalobce nějakou dobu nelegální pobyt, než získá jiné pobytové oprávnění. To může bránit pracovnímu poměru a zisku zdrojů příjmu. Z něj by přitom mohl žalobce hradit trestním soudem uložený peněžitý trest.

III. Argumentace žalovaného

7. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout a argumentuje podrobně ke každému žalobnímu bodu. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Výzvu soudu ze dne 15. 5. 2023, aby se vyjádřil k možnosti rozhodnout věc bez jednání, ponechal žalobce bez reakce. Žalobcem navržené důkazy jsou součástí správního spisu, kterým soud dokazování neprovádí.
9. Žaloba **není důvodná**.

Právní úprava

10. Podle § 77 odst. 2 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, zruší Ministerstvo vnitra platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce do 3 let včetně, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.
11. Podle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců Ministerstvo vnitra v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odstavců 1 a 2 stanoví lhůtu k vycestování z území; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.
12. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem.
13. Podle § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.

Právní posouzení

14. Skutkový stav věci je nesporný a krajský soud jej stručně nastínil v první části tohoto rozsudku (vymezení věci). Žalobce má na území České republiky rodinu – manželku a dvě děti. Žalobcův starší syn je zletilým českým občanem, který má stabilní práci (od roku 2016). Žalobcova dcera narozená v roce 2008 je nezletilá a v době napadeného rozhodnutí byla v posledním ročníku základní školy. Žalobcova manželka má na území České republiky povolen trvalý pobyt (s platností průkazu do 22. 2. 2026) a je od roku 2020 zaměstnána jako zubní instrumentářka. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že celá žalobcova rodina jej pravidelně navštěvuje ve výkonu trestu odnětí svobody a všichni žijí ve společné domácnosti.
15. Důvodem pro zrušení žalobcova trvalého pobytu je jeho trestná činnost, pro kterou byl odsouzen k trestu tří let odnětí svobody. Jeho trestná činnost spočívala v tom, že nutil celkem tři osoby, aby mu platili výpalné – platby za „ochranu“. Konkrétně poškozeného O. T. k tomu nutil v období nejméně od roku 2007 do 16. 9. 2021, a ten žalobci za tu dobu vyplatil nejméně 615 020 Kč. Od poškozeného I. T. tyto platby vyžadoval od roku 2006 do 17. 9. 2021 a ten žalobci za celé období vyplatil nejméně 154 000 Kč. A poškozeného V. D. tímto způsobem vydíral od roku 2018 do 26. 2. 2020 – ten žalobci požadovanou částku 5 až 10 tisíc Kč měsíčně odmítl platit. Podle trestního rozsudku se žalobce při vydírání výše jmenovaných osob uchýlil k fyzickému násilí a vyhrožování újmou na zdraví jim blízkých osob (i dětí). K trestnímu rozsudku je vhodné ještě zmínit, že jím byla odsouzena též žalobcova manželka V. K. Konkrétně za to, že legalizovala výnosy z trestné činnosti, neboť na svůj účet přijala platby (v hotovosti či převodem) ve výši nejméně 749 020 Kč. Ty pocházely z žalobcovy trestné činnosti a jeho manželka si toho musela být vědoma. Žalobce nebyl nikde zaměstnán a o platbách se žalobcem mluvila (což vyplývá z trestního rozsudku).
16. Předmětem posouzení tu jsou dvě otázky. Za první, zda žalovaný dostatečně vyhodnotil zásah napadeného rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života. Za druhé, jak

to je s povinností žalobce opustit území České republiky. V žalobcově případě by to znamenalo návrat na Ukrajinu, kde v současné době probíhá válka (napadení ze strany Ruské federace).

17. Posuzování zásahu do soukromého a rodinného života probíhá podle výše citovaného § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Přitom platí, že se správní orgán nemusí výslovně zabývat všemi kritérii uvedenými v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců a předjímat u nich případný dopad na rozhodnutí. Postačí výslovně zmínit důvody, které jsou v daném případě specifické (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, čj. 9 Azs 71/2019-32, bod 25). Žalovaný nyní především hodnotil *závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince a povahu a pevnost rodinných vztahů*.
18. Zcela správně žalovaný kladl akcent na žalobcovo protiprávní jednání. Jeho trestná činnost byla velmi závažná. V žalobě – ve zcela zjevném rozporu s trestním rozsudkem – žalobce tvrdí, že na území České republiky nepáchal soustavnou trestnou činnost, kromě uvedeného přechodu prý vedl spořádaný život. Na takový pohled v žádném případě nelze přistoupit. Podle trestního rozsudku žalobce vydíral dvě osoby po dobu cca patnácti let. Při vydírání se žalobce neštilil použít takové praktiky jako násilí nebo vyhrožování ublížením na zdraví dětem poškozeného D. O této trestné činnosti pak podle trestního rozsudku věděla i žalobcova manželka. Pokud takový způsob života nazývá žalobce spořádaným, má zjevně zkreslenou představu. Žalobcovo jednání nebylo žádným jednorázovým přešlapem. Šlo o úmyslný, dlouhotrvající a závažný trestný čin. A žalobce si měl být vědom následků svého jednání. Konkrétně, že jeho dlouhotrvající trestná činnost může vést k ukončení jeho pobytového oprávnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2016, čj. 2 Azs 147/2016-30). V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud říká, že cizinci odsouzenému k šesti letům trestu odnětí svobody lze zrušit povolení k trvalému pobytu, a to i za situace, kdy to s největší pravděpodobností povede k odloučení cizince od jeho manželky a dětí.
19. Nepřípadná se jeví i žalobcova argumentace, že se uložený tříletý trest nachází na spodní hranici trestu, pro který lze trvalý pobyt zrušit. Použité ustanovení § 77 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců o trestu mluví tak, že *cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce do 3 let včetně*. Tříletý trest je naopak horní hranicí pro použití daného ustanovení. Pokud by žalobce obdržel vyšší trest, uplatnil by se na něj dokonce § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců, který už neobsahuje dovětek (jako nyní použitý druhý odstavec), že je nutno zkoumat přiměřenost rozhodnutí s ohledem na rodinný a soukromý život cizince.
20. Při posuzování naplnění podmínek pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu cizince nepostačuje vyjít pouze z intenzity narušení veřejného pořádku nebo práv a svobod druhých, ale musí být tato intenzita vždy poměřována s konkrétními a jasně identifikovanými zásahy do soukromého nebo rodinného života cizince (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2014, čj. 9 Azs 41/2014-34).
21. Co se posouzení zásahu do rodinného a soukromého života týče, je krajský soud přesvědčen, že jej žalovaný vyhodnotil správně. Rodinné vztahy nejsou v žádném případě automatickou poukázkou na to, jak se vyvázat z negativního důsledku svého trestního jednání. Má-li tu žalobce rodinu, neznamená to, že mu nelze zrušit trvalý pobyt. Je to ostatně on sám, kdo si tento následek přivodil. Ze žaloby lze vyčíst, že členové žalobcovy rodiny s ním zjevně mají dobré vztahy. Nic však nenasvědčuje tomu, že by na žalobci byly

jmenované osoby závislé. Žalobce nijak neprokázal, že by vyživoval ostatní členy domácnosti a konkrétně neuvedl, jak by zrušení jeho trvalého pobytu zasáhlo jeho rodinu. Naopak z trestního rozsudku vyplývá, že žalobce byl nezaměstnaný, zatímco jeho manželka práci má. Jeho syn je zletilý a též zaměstnaný. Ačkoliv krajský soud nezpochybňuje žalobcovu roli ve výchově dcery, nejde o dítě vyžadující každodenní péči. Žalobcova dcera přechází na střední školu a absentuje jakákoliv argumentace o tom, proč by péči o ni neměla zvládnout matka. Navíc žalobce v nejbližší době ani nebude muset Českou republiku opustit (k tomu viz níže). Na straně 9 napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval i nejlepším zájmem dítěte.

22. Žalobce jen v obecné míře argumentoval, že jeho rodina pocituje nejistotu a situace negativně doléhá na jeho dceru. Taková argumentace ovšem nemůže obstát proti napadenému rozhodnutí, ve kterém žalovaný srozumitelně vysvětlil, proč o nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života nepůjde. Je pochopitelné, že žalobcovu rodinu může stresovat řízení, v němž žalobci hrozí zrušení trvalého pobytu v České republice. A mohou panovat jisté obavy z budoucnosti. Nicméně krajský soud dospěl k závěru, že tu musí převážet zájem na zrušení žalobcova trvalého pobytu, a to s ohledem na jednání, kterého se žalobce na území České republiky dopouštěl. Jak navíc zmínil i žalovaný, zrušení trvalého pobytu není totéž jako trest vyhoštění. Žalobci se nezakazuje pobyt na území České republiky. V budoucnu si tedy bude moci svůj pobyt legalizovat jiným způsobem. Napadeným rozhodnutím mu žalovaný pouze po právu odebrává nejvyšší pobytové oprávnění, které se již blíží státnímu občanství.
23. Jde-li o druhý výrok napadeného rozhodnutí, tedy stanovenou povinnost opustit území České republiky, ta je nutným důsledkem zrušení trvalého pobytu. Podle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců totiž ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu stanoví lhůtu k vycestování z území. Není tu prostor pro diskreci správního orgánu. Ale je samozřejmě nutné vnímat specifickou situaci žalobce, který by se měl vrátit na Ukrajinu, kde probíhá válečný konflikt. Žalovaný však i na to žalobci poskytl odpověď. V napadeném rozhodnutí vysvětlil, že si žalobce může požádat o vízum nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, které velmi pravděpodobně získá. Na Ukrajinu se tak prozatím nebude muset vracet. Nejvyšší správní soud v řízení o prodloužení zaměstnanecké karty v rozsudku ze dne 30. 11. 2022, čj. 9 Azs 176/2022-32 uvedl, že „skutečnost, že na území Ukrajiny probíhá válečný konflikt, proto není bez dalšího důvodem, který by způsoboval nepřiměřenost rozhodnutí o neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty.“ V tomtéž rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvedl, že obavy z návratu na Ukrajinu lze řešit v rámci řízení o správním vyhoštění a až v případě, kdy cizinci není uděleno vízum za účelem strpění nebo mu je zrušeno.
24. Proti tomu žalobce nenabízí žádnou protiargumentaci. Sám si uvědomuje, že z České republiky prozatím vycestovat nemusí a jak sám uvádí, jen se mu změnil typ pobytového oprávnění. Změna z trvalého pobytu na vízum jej však může zasáhnout ekonomicky, neboť to může ohrozit žalobcův pracovní poměr (který má teprve vzniknout) a on nebude moci splácet hypotéku. Žalobce však v řízení vůbec nedoložil, jakou částku musí na hypotéku platit, z jakých zdrojů ji doteď splácel a zda ji nesplácí jeho manželka, která zaměstnání prokazatelně má. Tento neprokázaný, a tím pádem hypotetický, aspekt proto nebral krajský soud vůbec v potaz.

25. Soud na závěr shrnuje, že zrušení žalobcova trvalého pobytu bylo důvodné. Ačkoliv má na území České republiky rodinu, jeho trestní jednání bylo velmi závažné. Žalovaný po racionálním vyhodnocení zásahu do soukromého a rodinného života dospěl k závěru, že nepřiměřený není. A krajský soud s tím souhlasí.

V. Náklady řízení

26. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. 7. 2023

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu